

Etická komise udělila osvědčení účastníka odboje a odporu proti komunismu

panu Josefu Römerovi, nar. dne 7. 10. 1955,

za šíření letáků s programem vysílání zahraničních demokratických rozhlasových stanic Hlas Ameriky a Rádio Svobodná Evropa, tedy tiskovin zaměřených na oslabení komunistického režimu a obnovu svobody a demokracie, a za předávání informací zaměstnancům velvyslanectví Spojených států amerických v Praze, které prováděl během roku 1976 a v lednu 1977,

čímž naplnil znaky odboje a odporu proti komunismu dle § 3 odst. 2 písm. a) a b) zákona č. 262/2011 Sb.

Josef Römer se narodil 7. 10. 1955 v Gottwaldově. Na odborném učilišti v Kladrubech nad Labem se vyučil chovatelem koní. V letech 1972 - 1974 nastoupil v plemenářském podniku v Tlumačově jako ošetřovatel koní. V rámci organizovaného náboru poté odešel pracovat do Prahy, kde nastoupil 2. 1. 1975 do národního podniku IPS Praha 9.

Josef Römer se od mládí zajímal o hudbu, v Gottwaldově hrál na bubny v hudební kapele Generace, a také o cizí jazyky, zejména angličtinu a němčinu. Po svém příchodu do Prahy využil příležitosti a začal navštěvovat americké kulturní středisko při Velvyslanectví Spojených států amerických. Zde si půjčoval knihy, časopisy, hudební nosiče a videa. Postupně se seznámil s několika americkými zaměstnanci velvyslanectví, včetně samotného velvyslance. Josef Römer také usiloval o opuštění Československa, o což se pokoušel nejprve legálně prostřednictvím zákonně získaných cestovních dokladů, později byl připraven emigrovat ilegálně. Za tím účelem se nechal 10. 1. 1977 jako řidič zaměstnat na letišti ČSA, kde chtěl vyzpozorovat možnost opuštění republiky v letadle. Pracoval zde až do svého zatčení dne 28. 1. 1977.

Josef Römer docházel na Velvyslanectví Spojených států amerických od r. 1975 téměř až do svého zatčení v lednu r. 1977. Josef Römer si byl plně vědom rizika, s nímž byly jeho návštěvy na Velvyslanectví Spojených států amerických spojeny, tj. většího zájmu o svou osobu ze strany orgánů komunistického režimu, sledování ze strany bezpečnostních složek a dalších postihů, nicméně od jeho aktivit ho to neodradilo; zúčastnil se i oficiální akce pořádané velvyslanectvím, na niž byl pozván. Zaměstnancům velvyslanectví poskytoval informace o životě v Československu, postojích obyvatel ke komunistickému režimu a k případné změně režimu. Josef Römer díky svému docházení na Velvyslanectví Spojených států amerických získal přístup k letákům s programem vysílání rozhlasových stanic Hlas Ameriky a Rádía Svobodná Evropa. Letáky s tímto obsahem dále šířil, tj. rozšiřoval materiály zaměřené na oslabení komunistického režimu a na obnovu svobody a demokracie.

Rozsudkem Vyššího vojenského soudu Příbram ze dne 13. 4. 1978 byl Josef Römer uznán vinným ze spáchání trestného činu vyzvědačství a odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání 11 let nepodmíněně. Rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 12. 2. 1980 byl dále Josef Römer odsouzen pro přípravu k trestnému činu opuštění republiky, přípravu

k trestnému činu ohrožení bezpečnosti vzdušného dopravního prostředku a přípravu k trestnému činu zavlčení do ciziny a současně mu byl uložen souhrnný trest odnětí svobody v trvání 13 let. Trest téměř celý vykonal ve věznici ve Valdicích, propuštěn byl v lednu 1990 krátce před uplynutím celého trestu.

Etická komise současně oceňuje odvahu účastníka řízení a jeho smysl pro šíření ideálů svobody a demokracie navíc projevované již v mladém věku. Etická komise zároveň vyslovuje hluboké politování nad zjevně nespravedlivým odsouzením účastníka řízení, zejména pak i na tehdejší poměry bezprecedentně krutým stanovením výše trestu odnětí svobody. Souhrnný trest odnětí svobody v délce 13 let nepodmíněně, uložený účastníku řízení za spáchání trestného činu vyzvědačství a dalších trestných činů, byl s ohledem na skutečný rozsah jeho činnosti naprosto nepřiměřený. Případy vyzvědačství byly navíc vedeny s vyloučením veřejnosti a díky represím ze strany totalitního režimu nebylo možné kontrolu, již tak omezenou a komplikovanou, vykonávat vůbec. Proto nebyly tyto procesy monitorovány v jejich průběhu např. ze strany Výboru na obranu nespravedlivě stíhaných, který se o nich zpravidla dozvídal až se značným, mnohdy i několikaletým, časovým zpožděním. S ohledem na uvedené musel tedy účastník řízení zejména v prvních letech čelit tak závažné perzekuci ze strany komunistického režimu naprosto osamocen, bez jakékoliv širší podpory.

Etická komise má na základě výše uvedeného za prokázané, že účastník řízení svým jednáním v průběhu roku 1976 a v lednu 1977 spočívajícím v šíření letáků s programem vysílání rozhlasových stanic Hlas Ameriky a Rádio Svobodná Evropa a v předávání informací zaměstnancům Velvyslanectví **Spojených států amerických** v Praze o životě v Československu, postojích obyvatel ke komunistickému režimu a k případné změně režimu, naplnil formy odboje a odporu proti komunismu uvedené v § 3 odst. 2 písm. a) a b) zákona č. 262/2011 Sb., tedy rozšiřoval materiály (obdobné peticím) zaměřené na oslabení komunistického režimu nebo na obnovu svobody a demokracie a vyvíjel jinou prokazatelně protikomunistickou činnost zaměřenou na obnovu svobody, demokracie nebo na oslabení komunistického režimu, s cílem výrazně oslabit či narušit nebo jinak poškodit komunistickou totalitní moc v Československu a obnovit svobodu a demokracii.